אמר אביי הכי קאמר מנין לעשות שאר הבא ממנו כשאר הבא ממנה? נאמר כאן "זמה" ונאמר להלן "זמה" וכו' והא בשאר דידיה לא כתיבא ביה "זמה"? *אמר רבא אמר לי רב יצחק בר אבודימי אתיא הנה הנה אתיא זמה זמה. אמר מר מנין לעשות למטה כלמעלה מאי "למטה" "כלמעלה" אילימא בת בנה, ובת בתה כבתה, בהדי הדדי קאתיין אלא אם חמיו, ואם חמותו כחמותו האי "למטה כלמעלה" "למעלה כלמטה" הוא! תני "למעלה כלמטה" אי הכי נאמר כאן "זמה" ונאמר להלן "זמה" ומה השתא אינהו לא כתיבה, "זמה" דידהו כתיבא? אמר אביי הכי קאמר מנין לעשות שלשה דורות למעלה כשלשה דורות למטה? נאמר למטה "זמה" ונאמר למעלה "זמה" מה למטה, שלשה דורות, אף למעלה, שלשה דורות ומה בעונש עשה למטה כלמעלה, אף באזהרה נמי עשה למעלה כלמטה. *רב אשי אמר לעולם כדקתני ומאי "למטה" באיסור. אי מה היא אם אמה אסורה אף הוא אם אמו אסורה? *אמר אביי אמר קרא "אמך היא" משום אמו אתה מחייבו ואי אתה מחייבו משום אם אמו. רבא אמר בין למאן דאמר *דון מינה ומינה, ובין למאן דאמר דון מינה ואוקי באתרה לא אתיא: למ"ד דון מינה ומינה מה היא אם אמה אסורה אף הוא נמי אם אמו אסורה ומינה: מה היא בשריפה אף הוא נמי בשריפה ~~למ"ד שריפה חמורה~~ איכא למיפרך מה להיא שכן אמה בשריפה תאמר בהוא שאמו בסקילה ועוד מה היא לא חלקת בה בין אמה לאם אמה, אף הוא נמי לא תחלוק בו בין אמו לאם אמו ~~ולמ"ד סקילה חמורה~~ מהאי קושיא לא נידונה, ולמ"ד דון מינה ואוקי באתרה מה היא אם אמה אסורה אף הוא נמי אם אמו אסורה ואוקי באתרה התם הוא דבשריפה אבל הכא בסקילה בדאשכחן באמו למ"ד שריפה חמורה איכא למיפרך

מה

אמר אביי · האי זכרים ונקבות עליו ועל אשתו קאמר והכי קאמר מניין לעשות שאר הבא ממנו דהיינו בתו, ובת בנו, ובת בתו מאנוסתו דלאו בכלל "אשה ובתה" דקרא נינהו דהתם באשתו ע"י קידושין קאמר דדרשינן לה ביבמות [צז.] מקראי *דרבה רמי: כתיב "ערות בת בנך או בת בתך וגו'" הא בת בנה ובת בתה שלא ילדה ממך גלה וכתיב "ערות אשה ובתה לא תגלה" משמע בין שילדתו לך בין שילדתו לאיש אחר, לא קשיא כאן באנוסין כאן בנישואין אם אנוסתך או מפותה לך היא אי אתה מוזהר על בתה אלא אם כן ממך היא, ואם אשתך היא אתה מוזהר אף על בת שילדה לאיש אחר: **כשאר הבא ממנה** · כבת אשתו, ובת בתה, ובת בנה דרבינן להו לעיל בגזירה שוה: **והא בשאר דידיה לא כתיב זמה** · דמהאי קרא נפקא לן בת בתו ובת בנו מאנוסתו "ערות בת בנך או בת בתך" כדפרישית לעיל ובתו לקמן יליף לה, ובההוא קרא "זמה" לא כתיב: **אתיא הנה הנה** **אתיא זמה זמה** · מעיקרא מייתינן לה בהנה הנה והדר בזמה-זמה: כתיב הכא (ויקרא יח) "כי ערותך הנה" וכתיב בשאר אשתו (שם) "שארה הנה" מה להלן "זמה" עמו אף כאן זמה עמו, ובתר דאייתינן "זמה" לשאר דידיה ילפינן בה שריפה בזמה-זמה נאמר כאן (שם) זמה ונאמר להלן (שם כ) בשריפה "זמה" מה להלן שריפה אף כאן שריפה: **אילימא בת בנה ובת בתה** · שהן דורות התחתונים והאחרונים כלמעלה כלומר כבתה שהיא קדמה והיינו עליונה: **למטה כלמעלה היא** · שהאבות לעולם עליונים נקראו שהן קדמו: **השתא אינהו לא כתיבן** · אם חמיו ואם חמותו לאזהרתן ולעונשן לא כתיבא: **זמה דידהו כתיבא** · בתמיה דקאמר נאמר כאן זמה: הכי קאמר לעולם אם חמיו ואם חמותו מהדר, ובהאי לא נקטיה לדרשה דידיה: **מנין לעשות למעלה** · מאשתו שלשה דורות לאיסור דהיינו אם חמיו שהוא דור שלישי לאשתו וכן אם חמותו: **כשלשה דורות למטה** · כמו שמצינו שהוזהר ונענש למטה הימנה שלשה דורות דהיינו בת בתה וכן בת בנה: **נאמר למטה זמה** · "שארה הנה זמה היא": **ונאמר למעלה "זמה"** · דכתיב (שם) (כי) יקח את אשה ואת אמה זמה היא": **מה למטה שלשה דורות אף למעלה שלשה דורות** · אהדרו בדינא דקרא הרי למדנו לעונש, ועדיין אזהרה לא שמענו בהם דהא "זמה" למעלה גבי עונש כתיב והדר יליף מסקנא דברייתא מה בעונש עשה למטה בתה ובת בתה ובת בנה כלמעלה בחמותו דהא רבינן להו לעיל שריפה אף באזהרה עשה למעלה חמותו, ואם חמותו, ואם חמיו, שלא נאמר בהן אזהרה, כלמטה כבתה, ובת בתה, ובת בנה הרי למדנו לעונש (מאזהרה) וליגנא דברייתא הכי קאמר מנין לעשות למעלה מאשתו כלמטה מאשתו לענין שלשה דורות, נאמר למעלה מאשתו "זמה" ונאמר למטה מאשתו "זמה", ועשה הכתוב למטה כלמעלה בת בתה כבתה, אף למעלה מאשתו עשה למעלה כלמטה עשה אם חמותו כחמותו · הרי למדנו לעונש וללמדם לאזהרה מה בעונש למטה כלמעלה שאף חמותו עצמה לא נאמר באזהרה רבינן שאר של מטה הימנה לשריפה כשאר של מעלה ממנה עשה שאר של מעלה הימנה כשאר של מטה הימנה אף באזהרה ואע"ג דברייתא איפכא תני, אביי מפיך: **רב אשי אמר לעולם כדקתני** · דלא תצטריך לאפוכה ולמתני מה להלן למטה כלמעלה אף כאן למעלה כלמטה אלא אף כאן למטה כלמעלה, ומאי "למטה" דקאמר למטה באיסור-איסור: הקל קרי "למטה" והחמור קרי "למעלה" והכי קאמר מנין לעשות אם חמיו ואם חמותו שהן רחוקות ואסורין למטה כחמותו שהיא קרובה ואסורה עליון וחמור נאמר כאן "זמה" [כו'] ורב אשי לא קשיא ליה הא דקשיא לן לעיל "השתא אינהו לא כתיבי, זמה דידהו כתיבי" דהאי "נאמר כאן זמה" לאו עלייהו קאי אלא הכי נקט למילתיה נאמר כאן בחמותו "זמה" ונאמר להלן בבת אשתו "זמה" מה להלן למטה כלמעלה באיסור חייב הכתוב על בת בתה, ובת בנה כבתה אף כאן נעשה אם חמיו, ואם חמותו כחמותו והיינו למטה כלמעלה באיסור וסיפא דהדר תני מה כאן למטה כלמעלה אף להלן למעלה כלמטה רב אשי כאביי מפרש לה למילף אזהרה-בחמותו, ואם חמותו, ואם חמיו והכי קאמר ומה כאן בעונש רבינן בגזירה שוה שאר של מטה הימנה כשאר של מעלה הימנה לשריפה אף באזהרה (החמורה) בשאר של מטה נרבה שאר של מעלה מאשתו חמותו, ואם חמותו כשאר של מטה באזהרה: **אי** · כיון דאמרת "מניין לעשות שאר הבא הימנו כשאר הבא הימנה" נימא מה היא אם אמה אסורה לו אף הוא אם אמו אסורה לו משום ערוה ולאו גבי שניות מדברי סופרים (*תנן) לה ביבמות בפרק כיצד (דף כא.): **אמך היא** · מיעוטא הוא: **רבא אמר** · לא מבעי ליה קרא למעוטי דלא תיסק אדעתין לאתויי הא בגזירה שוה דבין למאן דאמר בכל גזירות שוות שבתורה דון מינה ומינה בין למאן דאמר וכו': **לא אתיא** · שפיר כדמפרש ואזיל: **דון מינה ומינה** · לכל דבריה נלמוד ממנה מאחר שעיקרו של דבר למדתו מחבירו אף לכל דבריה נלמוד ממנה וכן אם באת נלמוד אם אמו מאם אמה לאיסורא צריך אתה ללמוד הימנה אף לשריפה שתהא בשריפה: **בין למאן דאמרינן דון מינה ואוקי באתרה** · דון עיקר הדבר ללמדו מחבירו אבל לשאר דבריו שאתה מוצא דינו מפורש בו ואתה יכול ללמוד מיניה וביה דבר מדבר ואינך צריך ללמד מחבירו העמידנו במקומו ואל תשווהו לחבירו וכאן נמי למוד אם אמו מאם אמה לאיסורא דלא כתיבא בה בהדיא אבל לענין מיתה תעמידנה במקומה למילף שאר דידיה מיניה וביה דבר מדבר ולמוד אף אם אמו מאמו שהיא בסקילה דהא גבי דידה נמי אם אמה כאמה שויא לשריפה: **ולא אתיא** · כדמפרש ואזיל: **מה היא בשריפה אף הוא בשריפה** · כלומר מה שאר אשתו אם אמה בשריפה היא אף הוא שאר שלו אם אמו בשריפה: **איכא למיפרך** · בתחלת הדין דילפת מיניה לאיסורא: **מה להיא** · לשאר אשתו דין הוא להחמיר ולאסור את אם אמה שכן החמיר הכתוב על אמה לשריפה ואשכחן בה צד חמור: **ועוד אמו בסקילה** · שהיא קלה אם אמו תהא בשריפה חמורה בתמיהה: **ועוד** · כיון דאית לן למידן מינה ומינה מאי חזית דדיינת הכי דון הכי מה היא לא חלקת בה בין אמה לאם אמה אף הוא לא תחלוק וכו' הלכך לא אתיא לשריפה וכיון דלא מצית למילף מינה ומינה אף תחלת הדין לאיסורא לא תלמוד ולמאן דאמר נמי סקילה חמורה וליתנהו תרתי פירכי קמאי, מיהו משום האי קושיא בתרייתא לא נדונס זה מזה: **איכא למיפרך** · על תחלת הדין דקא ילפת לה לאיסורא אם אמו מאם אמה:

מה

מנין לעשות שאר הבא ממנו כו' · ואם תאמר מה לשאר הבא ממנה שכן אם אמה אסורה תאמר בשאר הבא ממנו דאם אמו מותרת ועוד למאן דאמר שריפה חמורה מה לשאר הבא ממנה שכן אמה בשריפה תאמר בהא שאמו בסקילה וי"ל דכיון דיליף מאי דכתיב בהדיא גבי האי כאלו כתיב גבי האי לא שייך לאקשויי מידי:

אמך היא · בפ' ד' מיתות (לעיל דף כד·) דרשינן משום אמו אתה מחייבו וכו' ותרתי ש"מ:

איכא למיפרך מה להיא כו' · אין הג"ש מופנה משני לדדין ולכן למדין ומשיבין:

***אמר** קרא אשת בנך היא · וה"ת אכתי אי מה הוא דודתו אסורה אף היא דודתה אסורה וי"ל דלא שייך לאקשויי אלא מחייבי מיתות ב"ד דלענין מיתה נאמרה גזרה שוה:

אמר

[illegible]

לעיל נא. לקמן עו. פו: חגיגה יא: יבמות ג. כריתות ה.

[יבמות עח: ב"ק כה: שבועות נא. זבחים נא: מנחות קו. חולין קכ: נדה מג:]

[לעיל נג:]

שייך לדף עו.

[צ"ל תניא]

ג"י רש"ל ולאזהרה

ויקרא יח: י (עי׳ ד׳ ז׳ה)
ערות בת בנך או בת בתך לא תגלה ערותן כי ערותך הנה

ויקרא יח: יז
ערות אשה ובתה לא תגלה
את בת בנה ואת בת בתה
לא תקח לגלות ערותה
שארה הנה זמה היא

ויקרא כ: יד
ואיש אשר יקח את אשה ואת אמה
זמה היא באש ישרפו אותו ואתהן
ולא תהיה זמה בתוככם

מבנה
שלבים
להסביר מנין
לעשות למטה כלמעלה
צילום של עמ"א

ואלו הן הנשרפין הבא על אשה ובתה, ובת כהן שזנתה. יש בכלל אשה ובתה בתה, ובת בתה, ובת בנה, בת אשתו, ובת בתה, ובת בנה, חמותו, ואם חמותו, ואם חמיו: גמ' הבא על אשה שנשא בתה לא קתני אלא "הבא על אשה ובתה" מכלל דתרוייהו לאיסורא ומאן נינהו "חמותו ואם חמותו וקתני יש בכלל אשה ובתה מכלל דתרוייהו כתיבי בהדיא והנך מדרשא אתיא תניתא לאביי דאמר *משמעות דורשין איכא בינייהו: מתניתין מני רבי עקיבא היא אלא לרבא דאמר *חמותו לאחר מיתה איכא בינייהו מתניתין מני אמר לך רבא תני הבא על אשה שנשא בתה: יש בכלל אשה ובתה, חמותו ואם חמותו ואם חמיו: לאביי אידי דקא בעי למיתנא אם חמיו תני נמי חמותו לרבא אידי דקא בעי למיתנא אם [illegible] אשה ואת אמה אין לי אלא אשה ואמה, בת בתה, ובת בנה, מנין נאמר כאן זמה ונאמר להלן זמה מה להלן בתה, בת בתה, ובת בנה אף כאן בתה, ובת בתה, ובת בנה מנין לעשות זכרים כנקבות נאמר כאן זמה ונאמר להלן זמה מה להלן זכרים כנקבות אף כאן זכרים כנקבות. מנין לעשות למטה כלמעלה נאמר כאן זמה ונאמר להלן זמה מה להלן למטה כלמעלה אף כאן למטה כלמעלה, ומה כאן למעלה כלמטה אף להלן למעלה כלמטה אמר מר מנין לעשות זכרים כנקבות מאי זכרים ונקבות אילימא בת בנה כבת בתה בהדי הדדי קאתיאן אלא אם חמיו כאם חמותו, השתא אם חמותו לא קשה לך אם חמיו מיהדר עלה

מבנה
△ אביי/ר' אשי מסבירים הברייתא

נושא/מבנה (עז עו.)
לפי הגז"ש בסוגיא הקודמת האם לחייב:
1 על אם אמו
2 על כלת אשתו (עו.)

⌂ - דרכי עשיית גז"ש
◇ - מדין סקילה/שריפה חמורה
◆ - פירכות

בענין אם אמו:
1- דון מינה ומינה =
מינה - דהיא אסורה
ומינה - בשריפה (כחמותו)
2. דון מינה ואוקי באתרה =
מינה = דהיא אסורה
באתרה = בסקילה (כאמו)

לשון הברייתא מעמ"א
מנין לעשות למטה כלמעלה
נאמר כאן זמה ונאמר להלן זמה
מה להלן למטה כלמעלה
אף כאן למטה כלמעלה
ומה כאן למעלה כלמטה
אף להלן למעלה כלמטה

[illegible]